

The Impact on the Savings Cooperatives of the Companies that Lost Income During the Covid-19 Situation: A Case Study of Saving Cooperatives in the Aviation Industry

Chayanit Klamkum^{1*} Phimphorn Sowawattanukul² and Lalita Chanwongpaisarn Nguitragool³

^{1, 2, 3} Department of Cooperative Economics, Faculty of Economic, Kasetsart University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: chayanit.klam@ku.th

ABSTRACT

This Article aimed to (1) study the impact of the situation of the outbreak of the COVID-19 virus on the financial performance of savings cooperatives under the agency that lost income and (2) study the implementation and adaptation guidelines to cope with the impact of the outbreak of the COVID-19 virus to the savings cooperative under the agency that lost income. This research is a quantitative and qualitative research. The tools used for data collection were from in-depth interviews with the management of the cooperative. And collecting quantitative data from the Cooperative Auditing Department of five cooperatives. The information of the period from 2011-2020 gathered included the number of members, the number of shares capital, the total revenue, the member's deposit, and the net profit of cooperatives. The analysis tool was the Panel Data Regression, using the Random Effect Model. The results of the study shown that the Covid-19 pandemic situation did not affect the financial performance of savings cooperatives as well as the number of members. But there were only factors, the number of shares capital, the total revenue and the member's deposit amount that affected the financial performance of the savings cooperative. The guidelines for the operations of savings cooperatives on the companies that lost income during the COVID-19 situation. From interviews with the management of the cooperative explained that the impact of the COVID-19 pandemic situation mainly affects to cooperative's members. The cooperatives were affected by physical operations but did not affect the financial performance of savings cooperatives. Guidelines of cooperative have to convert their operation thru online system, all online operating procedures including proposes various projects to help members who was affected by the COVID-19 situations.

Keywords: Coronavirus 2019, Covid-19, Performance, Net Profit, Aviation Industry Savings Cooperative

ผลกระทบของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้ จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 : กรณีศึกษากลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ในอุตสาหกรรมการบิน

ชญาณิศ กล้าคุ้ม^{1*} พิมพ์พร โสววัฒนกุล² และ ลลิตา จันทรวงศ์ไพศาล หงษ์ตระกูล³

^{1, 2, 3} สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: chayanit.klam@ku.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาผลกระทบของสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้ และ (2) ศึกษาแนวทางการดำเนินการและการปรับตัวเพื่อรับมือจากผลกระทบของสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้ โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับฝ่ายบริหารหรือฝ่ายการจัดการของสหกรณ์ และการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ของสหกรณ์ทั้ง 5 แห่ง ในช่วงปี 2554-2563 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสมาชิก จำนวนทุนเรือนหุ้น จำนวนรายได้รวม จำนวนเงินฝากของสมาชิก และกำไรสุทธิของสหกรณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Panel Data Regression โดยการประมาณค่าจาก Random Effect Model ผลการศึกษา พบว่า ผลกระทบต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 จะเห็นได้ว่าสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์เช่นเดียวกับจำนวนสมาชิก แต่มีเพียงปัจจัยจำนวนทุนเรือนหุ้น จำนวนรายได้รวม และจำนวนเงินฝากของสมาชิกที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ แนวทางการดำเนินการจากการเกิดผลกระทบต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลต่อตัวสมาชิกเป็นหลัก และในส่วนของสหกรณ์ได้รับผลกระทบในด้านการดำเนินการในเชิงกายภาพ แต่ไม่กระทบต่อผลการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยสหกรณ์ได้มีแนวทางการรับมือโดยการปรับเปลี่ยนขั้นตอนการดำเนินงานผ่านระบบออนไลน์ทั้งหมด รวมถึงการเสนอโครงการต่างๆ เพื่อช่วยสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว

คำสำคัญ: โควิด-19, ผลการดำเนินงาน, กำไรสุทธิ, สหกรณ์ออมทรัพย์อุตสาหกรรมการบิน

© 2023 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

ประเทศไทยมีสถาบันทางการเงินที่หลากหลายประเภท โดยแยกออกเป็น 2 รูปแบบหลักๆ คือ ธนาคาร และสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบของสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร โดยสหกรณ์ออมทรัพย์มีหน้าที่ คือ ส่งเสริมให้บุคคลที่เป็นสมาชิกรู้จักการออม และให้บริการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือด้านสภาพคล่องทางการเงินให้กับสมาชิก (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2563) ความแตกต่างของสหกรณ์ออมทรัพย์กับสหกรณ์อื่นๆ คือการหักเงินเดือนเพื่อมาสะสมเป็นค่าหุ้น หรือชำระคืนเงินกู้ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ได้จัดตั้งขึ้นในกลุ่มอาชีพเดียวกันหรือภายในองค์กรเดียวกัน ข้อมูลภาพรวมของทั้งประเทศมีสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 1,374 แห่ง มีจำนวนสมาชิกรวมทั้งสิ้น 3,210,105 คน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2563)

ตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมาประเทศไทยได้เผชิญกับสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 หรือ “โควิด-19” ซึ่งการระบาดของโรคได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไม่ใช่เพียงแค่ด้านสุขภาพของประชากรโลก แต่ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจได้มีการชะลอตัวทั้งรายได้และกำลังซื้อของผู้บริโภค และมีบางกิจกรรมได้หยุดดำเนินการทั้งชั่วคราวหรือถาวร ซึ่งรวมถึงการขนส่งทางอากาศที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 อย่างเห็นได้ชัด รวมถึงมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่ต่างๆ ทำให้หลายประเทศมีการออกประกาศมาตรการในการหยุดเที่ยวบิน และมีการกำหนดเวลาในการเดินทาง หรือการเดินทางข้ามจังหวัดในพื้นที่เสี่ยงสูง ซึ่งส่งผลต่อการประกอบการธุรกิจสนามบิน ธุรกิจสายการบิน และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากมีผู้โดยสารที่เดินทางทางอากาศลดลง โดยในปี 2563 มีจำนวนผู้โดยสารประมาณ 58 ล้านคน ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2562 ร้อยละ 64.7 เช่นเดียวกับจำนวนเที่ยวบินที่ลดลงด้วยเช่นกัน โดยในปี 2563 มีจำนวนเที่ยวบินโดยประมาณ 500,435 เที่ยวบิน ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 53.2 (กองเศรษฐกิจการบิน, 2563) จากที่จำนวนผู้โดยสารลดลงเกินครึ่งของปี 2562 ทำให้หน่วยงานภายใต้การให้บริการการขนส่งทางอากาศ ได้มีการออกมาตรการออกมาเพื่อการดำรงธุรกิจต่อไป เช่นมาตรการปรับลดเงินเดือนพนักงาน หรือการหยุดจ้างงานพนักงานของบริษัท ซึ่งพนักงานของบริษัทเหล่านั้นก็คือสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้สังกัดของหน่วยงาน

จากเหตุการณ์การระบาดไวรัสโควิด-19 ส่งผลต่อหน่วยงานต้นสังกัดในกลุ่มอุตสาหกรรมการบินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในเรื่องของรายได้ หรือการบริหารจัดการ เนื่องจากการเกิดสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ต้นสังกัดต้องบริหารต้นทุนขององค์กรให้สอดคล้องกับรายได้เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการต่อไปได้ และวิธีการหนึ่งที่ต้องเลือกใช้ในการแก้ปัญหาคือการลดต้นทุนในส่วนของการจ้างพนักงาน การปลดพนักงานออกจากบริษัท การลดรายได้ หรือการขาดรายได้ของสมาชิก จึงส่งผลกระทบต่อความสามารถในการออมเงินของสมาชิก และการลดลงของรายได้ย่อมส่งผลกระทบต่อระดับความต้องการกู้เงินของสมาชิก รวมทั้งความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกเช่นกัน (ชนาภา บุพโพ, อารังศักดิ์ เศวตเลข และณัฐวุฒิ คุวณนธิ์ชัย, 2562) เหตุการณ์ในสถานการณ์การระบาดไวรัสโควิด-19 เป็นเหตุการณ์เกิดขึ้นใหม่ และส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง ทั้งนี้จากงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า จำนวนสมาชิก จำนวนทุนเรือนหุ้น และจำนวนรายได้รวม เป็นปัจจัยที่ส่งผลในทางเดียวกันต่อการทำกำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ (ดิณณ์ จงเจริญธรรม, 2562) (อภิญญาณ บังเกิดสุข, 2552) และปัจจัยจำนวนเงินฝากของสมาชิก เป็นปัจจัยที่ส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามกับกำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ (ดิณณ์ จงเจริญธรรม, 2562) จึงเป็นที่มาของการวิจัยนี้ที่จะศึกษาเพื่อให้ได้ทราบเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ อุตสาหกรรมการบินในการดำเนินการในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ดังเช่นกรณีการขาดรายได้ของหน่วยงานต้นสังกัดเมื่อเผชิญกับสถานการณ์การระบาดไวรัสโควิด-19 นี้ และการรับมือในการหาแนวทางในการแก้ปัญหาของสหกรณ์ เพื่อนำผลของการวิจัยไปปรับใช้ในการรับมือกับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการและการปรับตัวเพื่อรับมือจากผลกระทบของสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้เครื่องมือทั้ง 2 แบบ ได้แก่ แบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ในอุตสาหกรรมการบิน ทั้งหมด 5 แห่ง ประกอบด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์

บริษัทการบินกรุงเทพ จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์ไทยแอร์เอเชีย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด และ สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ Panel Data ซึ่งใช้อธิบายพฤติกรรมของแต่ละบุคคล องค์กร รัฐ หรือประเทศ โดยอธิบายผ่านเวลาและแต่ละบุคคล แบ่งเป็นข้อมูลในหน่วยข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross Section Data) เป็นตัวแปรที่สนใจจากหน่วยเวลาในช่วงเวลาหนึ่งที่กำหนด และข้อมูลภาคตัดเดิมในจุดเวลาเดิมแต่เปลี่ยนเป็นในปีถัดไป (Time Series) (มนตรี พิริยะกุล, 2557) โมเดลมี 3 ประเภท: 1) The Pooled Model คือ การระบุดำเนินการสัมประสิทธิ์คงที่ ซึ่งเป็นสมมติฐานปกติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลภาคตัดขวาง 2) The Fixed Effects Model คือ การอนุญาตให้ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกเฉพาะตัว โดยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ 3) The Random Effects Model โดยถือว่าผลกระทบจากปัจจัยภายนอกเฉพาะตัว และถูกแจกจ่ายโดยไม่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรอิสระ (Ani Katchova, 2013)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อใช้วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยใช้ข้อมูลจำนวนสมาชิก จำนวนทุนเรือนหุ้น จำนวนรายได้รวม จำนวนเงินฝากสมาชิก และกำไรสุทธิ ในช่วงปี 2554-2563 ของกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ที่อยู่ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ในอุตสาหกรรมการบิน ทั้งหมด 5 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทการบินกรุงเทพ จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์ไทยแอร์เอเชีย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด และ สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด ซึ่งเป็นข้อมูลจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยข้อมูลส่วนนี้จะนำไปวิเคราะห์เชิงปริมาณต่อไป

3.2 ข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) เพื่อใช้วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากการสัมภาษณ์ฝ่ายจัดการหรือฝ่ายบริหารของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ราย ในประเด็นของผลกระทบต่อสหกรณ์ การรับมือ และแนวทางการแก้ปัญหา กับสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยข้อมูลส่วนนี้จะนำไปวิเคราะห์เชิงคุณภาพต่อไป

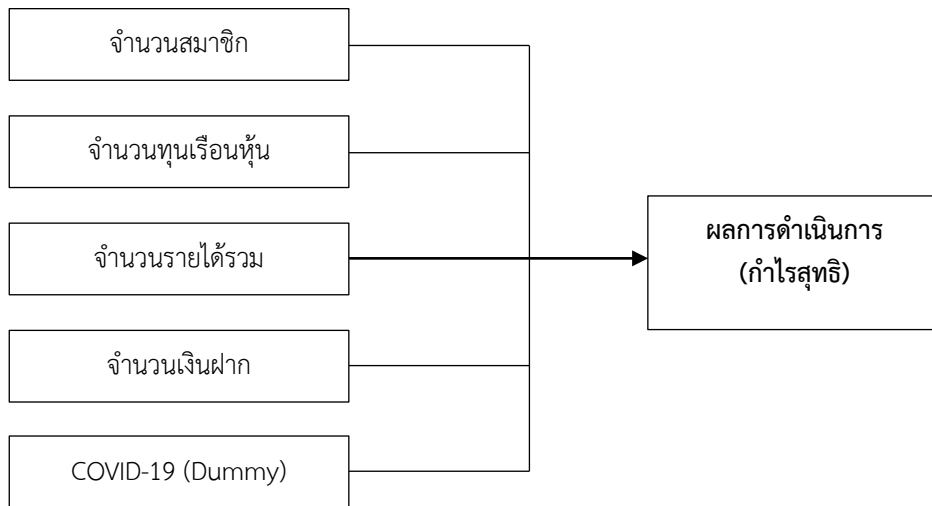
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบพาเนล (Panel Data) ซึ่งจะประกอบไปด้วย ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) และข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-Section Data) และประมาณค่าด้วยวิธี Panel Data Regression Model เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยมีการประมาณค่าแบบจำลอง Random Effect Model โดยใช้วิธีการทดสอบ Hausman test เพื่อเลือกการประเมินที่เหมาะสมที่สุดกับงานวิจัย

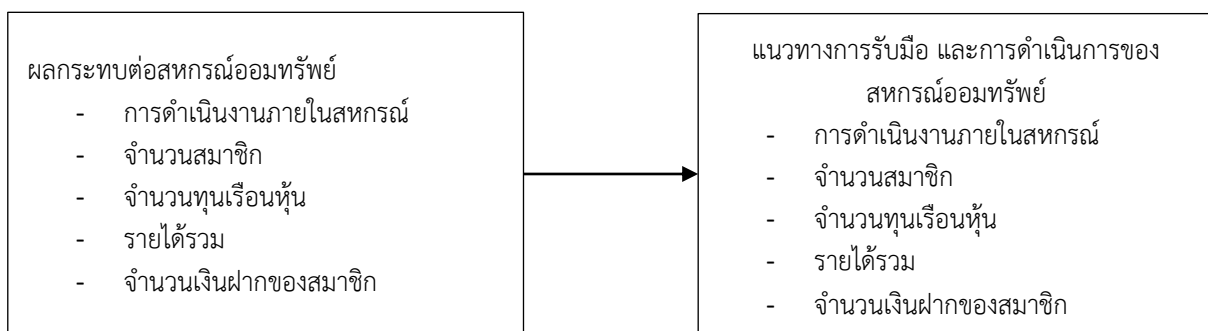
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ และแนวทางการรับมือของสหกรณ์ออมทรัพย์จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิก จำนวนทุนเรือนหุ้น จำนวนรายได้รวม และจำนวนเงินฝากของสมาชิกที่มีส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินการด้านการเงิน ได้แก่ กำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมการบิน และอยู่ภายใต้สถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ Panel Data Regression ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลกระทบต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19

จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับ จำนวนสมาชิก จำนวนทุนเรือนหุ้น จำนวนรายได้รวม จำนวนเงินฝาก และกำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่หน่วยงานต้นสังกัดขาดรายได้จากการระบาดของไวรัสโควิด-19 จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำนวนทั้งหมด 10 ปี แสดงให้เห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ที่หน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้มีการปลดพนักงาน เพราะมีการปรับลดเงินเดือน หรือค่าล่วงเวลา จะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกจะเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แต่ในบางสหกรณ์ที่หน่วยงานต้นสังกัดมีการปลดพนักงานออก ส่งผลต่อจำนวนสมาชิกที่มีจำนวนลดลง ในส่วนของจำนวนทุนเรือนหุ้น จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าจำนวนทุนเรือนหุ้นปรับตัวเพิ่มขึ้น หรือลดลงตามจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้น หรือลดลง ในขณะที่จำนวนรายได้รวมของสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่ พบว่ารายได้มีแนวโน้มที่ลดลง โดยสามารถเกิดได้หลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นรายได้หลักของสหกรณ์มีจำนวนน้อยลงอย่างรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ หรือบางสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากการลงทุนภายนอกไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ทำให้ในปี 2563 จึงเป็นปีที่มีการระบาดไวรัสโควิด-19 รายได้รวมของสหกรณ์จึงลดลงตามไปด้วย โดยรายได้หลักของสหกรณ์อย่างดอกเบี้ยเงินกู้ได้รับผลกระทบจากการที่หน่วยงานต้นสังกัดมีการปรับลดเงินเดือน หรือค่าล่วงเวลาทำให้สมาชิกต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทำให้สมาชิกไม่สามารถชำระค่าดอกเบี้ยได้ ส่งผลให้รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง นอกจากนี้ ผลการปรับลดเงินเดือน และค่าล่วงเวลายังส่งผลให้ความสามารถการออมเงินของสมาชิกเป็นไปได้ยากขึ้น ทำให้จำนวนเงินฝากของสมาชิกลดลง อย่างไรก็ตามผลของการดำเนินการอย่างกำไรสุทธิ ยังแสดงให้เห็นว่า รายได้รวมของสหกรณ์ยังคงเพิ่มขึ้น และกำไรสุทธิของสหกรณ์ยังคงเพิ่มขึ้นเช่นกัน

จากการวิเคราะห์ Panel Data Regression ดังผลการวิเคราะห์ที่แสดงในตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดไวรัสโควิด-19 ที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.01 ได้แก่ ปัจจัยจำนวนทุนเรือนหุ้นส่งผลต่อผลการดำเนินการของสหกรณ์ในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.018693 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.003 ปัจจัยจำนวนรายได้รวมส่งผลต่อผลการดำเนินการของสหกรณ์ในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.6136516 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และปัจจัยจำนวนเงินฝากจากสมาชิกส่งผลต่อผลการดำเนินการของสหกรณ์ในทิศทางตรงข้ามกัน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0159547 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 อย่างไรก็ตาม กลับพบว่า ปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดไวรัสโควิด-19 ได้แก่ ปัจจัยสถานการณ์การระบาดไวรัสโควิด-19 และจำนวนสมาชิก

2. แนวทางการดำเนินการจากการเกิดผลกระทบต่อนสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้จัดการ และคณะกรรมการของสหกรณ์ออมทรัพย์ สามารถสรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ออมทรัพย์จากการระบาดของไวรัสโควิด-19 และแผนการรับมือ นโยบายและวิธีการรับมือของสหกรณ์ออมทรัพย์

โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ส่วนแรกเลยคือ ขั้นตอนการดำเนินงานของสหกรณ์ เนื่องจากไวรัสโควิด-19 เป็นไวรัสที่มีการแพร่กระจายได้รวดเร็ว ทำให้มีมาตรการในการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคน ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานรวมถึงหน่วยงานในอุตสาหกรรมการบินที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นอย่างมากในเรื่องไม่สามารถทำการบินได้อย่างปกติ ทำให้รายได้ของหน่วยงานขาดหายไปในช่วงเวลานั้น หน่วยงานจึงต้องมีการปรับลดต้นทุน โดยใช้วิธีการปรับลดค่าจ้างของพนักงาน หรือการฟื้นฟูสภาพการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ส่งผลต่อรายได้ของพนักงาน ซึ่งก็คือสมาชิกของสหกรณ์ ทำให้รายได้ของสมาชิกลดลง แต่ภาระค่าใช้จ่ายของสมาชิกยังคงเท่าเดิมหรือเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการชำระค่าหุ้น หรือการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืมลดลง หรือแม้แต่ความสามารถในการออมเงินของสมาชิกที่ลดลงเช่นกัน และประเด็นสุดท้าย คือ ผลตอบแทนของสหกรณ์ที่ไปลงทุนไว้ในแหล่งอื่นภายนอก ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้จึงส่งผลต่อรายได้รวมของสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องมีแผน และแนวทางรับมือกับสถานการณ์การระบาดดังกล่าว โดยเริ่มจากแผนการรับมือในเรื่องของขั้นตอนการทำงานของสหกรณ์ โดยเริ่มการทำงานในรูปแบบของออนไลน์ทั้งหมด สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นได้จากการเปิดรับสมาชิกสมทบ เพื่อทดแทนสมาชิกที่ลาออกไป และสหกรณ์ยังออกมาตราการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์โดยเริ่มจากการขอขึ้นปรับลดการชำระค่าหุ้น การออกโครงการให้สมาชิกมีความสามารถกู้เงินกับสหกรณ์ได้ง่ายขึ้น รวมถึงการปรับเปลี่ยนอัตราส่วนการลงทุนของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ได้รับผลตอบแทนช่องทางอื่น เนื่องจากรายได้หลักอย่างรายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ปรับตัวลดลง เนื่องจากสมาชิกไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยได้เท่าเดิม และสุดท้ายคือการบริหารจัดการของสหกรณ์โดยสหกรณ์มีการจัดการประชุมเพิ่มขึ้น เช่น การประชุมย่อยเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อติดตามปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา ทำให้สหกรณ์สามารถปรับตัว รับมือกับสถานการณ์การระบาดดังกล่าวได้อย่างทันทั่วทั้ง

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาผลกระทบต่อการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งวิเคราะห์ผลด้วยวิธี Panel Data Regression ด้วย Random Effect Model พบว่า ผลการดำเนินการของสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยจำนวนทุนเรือนหุ้น ปัจจัยรายได้รวมของสหกรณ์ และปัจจัยจำนวนเงินฝากของสมาชิก ซึ่งปัจจัยจำนวนสมาชิก และปัจจัยการระบาดของไวรัสโควิด-19 ไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินการอย่างก้าวไรสุทธิของสหกรณ์

1) สถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 พบว่า ปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 แต่จากข้อมูลสถิติจะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกนั้นมีจำนวนลดลง แต่รายได้รวมของสหกรณ์นั้นไม่ลดลงตามจำนวนสมาชิก ดังนั้นการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 จากการสัมภาษณ์พบว่าสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสหกรณ์เกี่ยวกับผลการดำเนินการของสหกรณ์ แต่ส่งผลกระทบต่อวิธีการดำเนินงาน และการปฏิบัติหน้าที่ภายในสหกรณ์ รวมถึงการเข้ามาทำกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิก และการประชุมของคณะกรรมการของสหกรณ์ด้วย

2) จำนวนสมาชิก จากการวิเคราะห์ปัจจัยจำนวนสมาชิก พบว่า ปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิณณ์ จงเจริญในธรรม (2562) ที่กล่าวว่า จำนวนสมาชิกไม่ส่งผลกระทบต่อกำไรของสหกรณ์เครดิตยูเนียนไทย ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ เฉลิมพร อภิชนาพงศ์ (2545) ที่กล่าวว่า จำนวนสมาชิกส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงศึกษาธิการที่จำนวนสมาชิกส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์ในทิศทางเดียวกัน และจากการสัมภาษณ์พบว่าจำนวนสมาชิกส่งผลต่อการดำเนินงาน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อสมาชิกของสหกรณ์ที่เป็นพนักงานของหน่วยงานต้นสังกัดของสมาชิก โดยหน่วยงานต้นสังกัดจะมีการปลดพนักงานลงทำให้พนักงานหรือสมาชิกไม่มีกำลังมากพอที่จะชำระค่าหุ้นได้ ทำให้ต้องพ้นสภาพการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ และสมาชิกเป็นบุคคลหลักในการขับเคลื่อนสหกรณ์ส่งผลให้การดำเนินการด้านการเงินได้รับผลกระทบ

3) จำนวนทุนเรือนหุ้น จากการวิเคราะห์ปัจจัยจำนวนทุนเรือนหุ้นส่งผลต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งจำนวนทุนเรือนหุ้นส่งผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ในทิศทางเดียวกัน ขัดแย้งกับงานวิจัยของ ดิณณ์ จงเจริญในธรรม (2562) ที่กล่าวว่า จำนวนทุนเรือนหุ้นส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์เครดิตยูเนียนไทย แต่ในทิศทางตรงกันข้ามกัน เพราะเมื่อจำนวนทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์เพิ่มสูงขึ้นเปรียบเหมือนกับต้นทุนของสหกรณ์ที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้กำไรสุทธิของสหกรณ์ลดลง และจากการสัมภาษณ์ พบว่า จำนวนทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ไม่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 แต่ได้รับผลกระทบจากจำนวนสมาชิกที่แปรผันตามกับจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ ซึ่งเมื่อสมาชิกลดลง จำนวนทุนเรือนหุ้นก็ลดลงเช่นกัน ทำให้ทางสหกรณ์มีโครงการเปิดรับสมาชิกสมทบเพิ่ม เพื่อหาแหล่งเงินทุนให้กับสหกรณ์

4) จำนวนรายได้รวม จากการวิเคราะห์ปัจจัยจำนวนรายได้รวมของสหกรณ์ส่งผลต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยปัจจัยรายได้ส่งผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญญาณ บังเกิดสุข (2552) กล่าวว่า การทำธุรกิจสินเชื่อมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับกำไรของสหกรณ์ จากการสัมภาษณ์พบว่า รายได้ของสหกรณ์มีสองส่วน คือ รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ และรายได้จากผลตอบแทนการลงทุน ซึ่งสหกรณ์ได้รับผลกระทบเมื่อสมาชิกไม่สามารถจ่ายชำระดอกเบี้ยเงินกู้ได้ เนื่องจากการปรับเปลี่ยนรายได้จากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ทำให้รายได้ในส่วนนี้น้อยลง และรายได้อีกส่วน คือ ผลตอบแทนการลงทุน เป็นการลงทุนให้แหล่งอื่นภายนอกที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้รายได้ของสหกรณ์ในส่วนนี้ลดลงไปเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนกับหุ้นกู้การบินไทย ที่ทางบริษัทไม่สามารถจ่ายเงินให้กับสหกรณ์ตามที่คาดการณ์ไว้ โดยสหกรณ์บางแห่งมีแผนการรับมือคือการปรับเปลี่ยนแผนการลงทุนของสหกรณ์ อัตราส่วนระหว่างรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ กับรายได้จากการลงทุนให้เน้นไปที่การลงทุนภายนอกมากขึ้น เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานได้ต่อเนื่อง รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้จะได้น้อยเนื่องจากสมาชิกไม่สามารถจ่ายได้ตามที่กำหนดไว้ และสมาชิกถือเป็นเจ้าของสหกรณ์ ดังนั้นการถือหุ้นสมาชิกก็เป็นสิ่งที่สหกรณ์ควรทำ

5) จำนวนเงินฝากจากสมาชิก จากการวิเคราะห์ปัจจัยจำนวนเงินฝากจากสมาชิกส่งผลต่อผลการดำเนินการด้านการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 จำนวนเงินฝากจากสมาชิกส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิณณ์ จงเจริญในธรรม (2562) ที่กล่าวว่า จำนวนเงินฝากส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์เครดิตยูเนียนไทย ในทิศทางตรงกันข้าม และงานวิจัย

ของ เฉลิมพร อภิขินาพงศ์ (2545) ที่กล่าวว่าจำนวนเงินฝากมีผลต่อกำไรของสหกรณ์ และจากการสัมภาษณ์พบว่าจำนวนเงินฝากจากสมาชิกได้รับผลกระทบจากการที่สมาชิกได้รายได้ที่น้อยกว่าเดิม การที่สมาชิกมีเงินที่หักจากค่าใช้จ่ายแล้วเพื่อนำมาฝากก็เป็นจำนวนที่น้อย ทำให้จำนวนเงินฝากจากสมาชิกลดลง และอีกปัจจัยคือความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ที่ทำให้สมาชิกเลือกที่จะฝากเงินกับสหกรณ์ เป็นความไว้วางใจที่ว่าสหกรณ์สามารถรักษาเงินของเขาได้ โดยสหกรณ์ได้มีการวางแผนรับมือ ออกโครงการชั่วคราว หรือสร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ เพื่อดึงดูดให้สมาชิกได้นำเงินมาฝากกับสหกรณ์

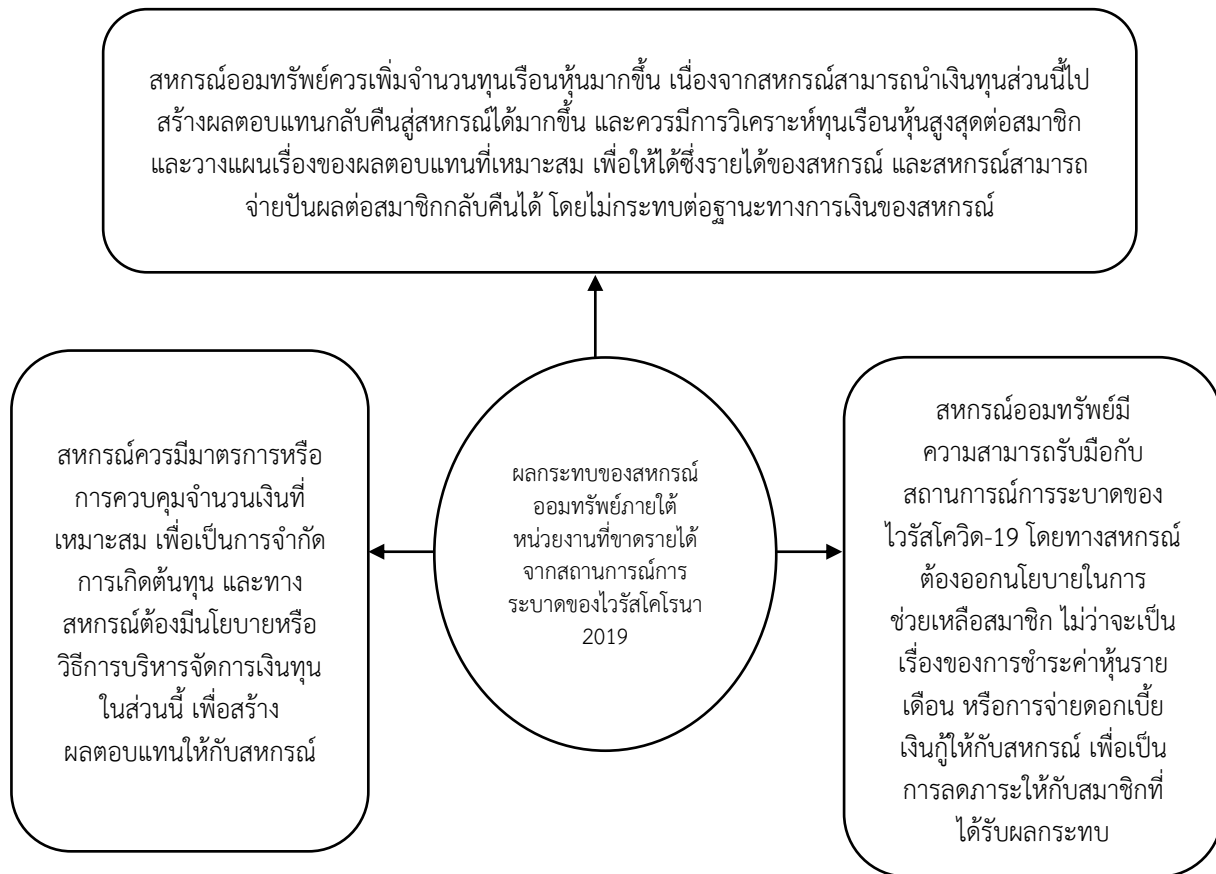
ผลจากการศึกษาแนวทางการดำเนินการจากการเกิดผลกระทบต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 พบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมการบิน ได้รับผลกระทบหลักคือการดำเนินการในเชิงกายภาพ ในเรื่องของขั้นตอนการดำเนินงานของสหกรณ์ เนื่องจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 มีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ทำให้มีมาตรการให้พนักงานทำงานที่บ้าน (Work From Home) เพื่อป้องกันการระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าว ส่งผลให้สหกรณ์ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ และขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อให้สหกรณ์ยังคงสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ และผลกระทบต่อสมาชิกของสหกรณ์ โดยสาเหตุหลักเนื่องจากอุตสาหกรรมการบินนั้นได้รับผลกระทบมากเป็นอันดับต้นๆ และส่งผลต่อรายได้ของหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้หน่วยงานนั้นต้องออกมารักษาด้านทุนเพื่อควบคุมผลประกอบการของหน่วยงาน โดยการที่หน่วยงานได้มีการปรับลดเงินเดือน หรือค่าล่วงเวลาของพนักงาน และในท้ายที่สุดคือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร ซึ่งทำให้รายได้ของสมาชิกลดลง และสมาชิกต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น ทำให้ความสามารถในการชำระค่าหุ้น หรือการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ได้น้อยลง ซึ่งส่งผลต่อมาสู่สหกรณ์ในเรื่องของเงินทุนของสหกรณ์ และรายได้หลักอย่างรายได้ดอกเบี้ยเงินให้กู้ลดลง

จากผลกระทบที่เกิดขึ้นทำให้สหกรณ์ต้องมีแบบแผน หรือแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การระบาดของไวรัสดังกล่าว โดยเริ่มจากผลกระทบในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยสหกรณ์ได้ปรับขั้นตอนการดำเนินงานผ่านระบบออนไลน์ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อ หรือกิจกรรมกับสมาชิกที่ผ่านแอปพลิเคชัน Line รวมถึงการประชุมของสหกรณ์ในแต่ละครั้งจะเข้าผ่านระบบ Zoom ต่อมาเป็นเรื่องของการเปิดรับสมาชิกสมทบเพิ่มเติม เพื่อทดแทนจำนวนสมาชิกที่ลดลง และเรื่องของจำนวนทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ที่ลดลงเช่นกัน และสหกรณ์ยังมีการพูดคุยกับสมาชิกที่ได้รับผลกระทบ เพื่อต้องการให้ความช่วยเหลือสมาชิกในเรื่องความสามารถในการชำระค่าหุ้นของสมาชิกในแต่ละราย และในส่วนของการรายได้หลักอย่างรายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ที่มีการปรับลดลง เนื่องจากสมาชิกไม่สามารถจ่ายให้กับสหกรณ์ได้ ทำให้สหกรณ์ต้องมีการปรับเปลี่ยนอัตราส่วนของการลงทุนที่เดิมสหกรณ์ลงทุนให้กับธุรกิจสินเชื่อที่เป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์มากถึงร้อยละ 70 ทำการปรับลดลง เพื่อนำไปลงทุนในแหล่งทุนภายนอกมากขึ้น เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงให้กับสหกรณ์ และสุดท้ายสหกรณ์ได้เพิ่มการประชุมในแต่ละเดือนมากขึ้น เพื่อเป็นการติดตามสถานการณ์ของสหกรณ์ ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ รวมถึงการติดตามผลจากการแก้ไขปัญหาทำให้สหกรณ์สามารถรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้อย่างรวดเร็ว

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาผลกระทบของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 : กรณีศึกษากลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ในอุตสาหกรรมการบิน สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

1. สหกรณ์ออมทรัพย์ควรเพิ่มจำนวนทุนเรือนหุ้นมากขึ้น เนื่องจากสหกรณ์สามารถนำเงินทุนส่วนนี้ไปสร้างผลตอบแทนกลับคืนสู่สหกรณ์ได้มากขึ้น และควรมีการวิเคราะห์ทุนเรือนหุ้นสูงสุดต่อสมาชิก และวางแผนเรื่องผลตอบแทนที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ซึ่งรายได้ของสหกรณ์ และสหกรณ์สามารถจ่ายปันผลต่อสมาชิกกลับคืนได้ โดยไม่กระทบต่อฐานะทางการเงินของสหกรณ์
2. สหกรณ์ควรมีมาตรการหรือการควบคุมจำนวนเงินของสมาชิกที่เหมาะสม เพื่อเป็นการจำกัดการเกิดต้นทุน และทางสหกรณ์ต้องมียุทธศาสตร์หรือวิธีการบริหารจัดการเงินทุนในส่วนนี้ เพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับสหกรณ์
3. สหกรณ์ออมทรัพย์มีความสามารถรับมือกับสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยทางสหกรณ์ต้องออกนโยบายในการช่วยเหลือสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการชำระค่าหุ้นรายเดือน หรือการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับสหกรณ์ เพื่อเป็นการลดภาระให้กับสมาชิกที่ได้รับผลกระทบ

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ใหม่

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ Panel Data Regression พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านการเงิน ได้แก่ กำไรสุทธิของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้แก่ ปัจจัยจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์ในทิศทางเดียวกัน ปัจจัยจำนวนรายได้รวมที่ส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์ในทิศทางเดียวกัน และปัจจัยจำนวนเงินฝากจากสมาชิกที่ส่งผลต่อกำไรของสหกรณ์ในทิศทางตรงข้ามกัน และปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อกำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์ภายใต้หน่วยงานที่ขาดรายได้จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้แก่ ปัจจัยสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 และจำนวนสมาชิก

จากการสัมภาษณ์เพื่อทราบถึงผลกระทบของสหกรณ์ นโยบาย โครงการ และแผนรับมือของสหกรณ์ ตั้งแต่ช่วงที่มีการระบาดของไวรัสโควิด-19 จนถึงปัจจุบันที่ยังคงมีการระบาดของไวรัสโควิด-19 ผู้ที่ได้รับผลกระทบจริงๆ คือ สมาชิกไม่ใช่สหกรณ์ เนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดที่อยู่ในอุตสาหกรรมการบินนั้น เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมอันดับต้นๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ทางหน่วยงานต้นสังกัดได้ออกนโยบายเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการต่อไปได้ ไม่ว่าจะเป็นการออกนโยบายปรับลดเงินเดือน หรือการปรับโครงสร้างองค์กรใหม่โดยการปลดพนักงานลง ทำให้การทำกิจกรรมภายในสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นการชำระค่าหุ้น หรือการชำระดอกเบี้ยของสมาชิกเป็นได้ยาก ซึ่งพนักงานของหน่วยงานต้นสังกัดก็คือสมาชิกของสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์ควรต้องออกนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นออกโครงการใหม่ๆ หรือการปรับลด หรือการเลื่อนเวลาการชำระค่าต่างๆ และสุดท้ายสิ่งที่สหกรณ์ได้รับผลกระทบจริงๆ คือทางกายภาพในเรื่องของการดำเนินงานภายในสหกรณ์ต้องหยุดชะงักเนื่องจากมาตรการการป้องกันโรค โดยเปลี่ยนจากการทำกิจกรรมภายในสหกรณ์ย้ายมาทำในระบบออนไลน์แทน เพื่อให้กิจกรรมในสหกรณ์สามารถดำเนินการต่อไปได้ และทำให้สหกรณ์ยังสามารถสร้างการมีส่วนร่วมจากสมาชิกได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในอีกบทบาทหนึ่งของสมาชิกก็ถือเป็นเจ้าของสหกรณ์นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สหกรณ์ออมทรัพย์ควรเพิ่มจำนวนทุนเรือนหุ้นมากขึ้น เนื่องจากสหกรณ์สามารถนำเงินทุนส่วนนี้ไปสร้างผลตอบแทนกลับคืนสู่สหกรณ์ได้มากขึ้น แต่ในมุขกลับกันจำนวนทุนเรือนหุ้นเป็นอีกแหล่งเงินทุนหลักที่สำคัญ ข้อควรระวังคือจำนวนทุนเรือนหุ้นเป็นต้นทุนชนิดหนึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงควรมีการวิเคราะห์ทุนเรือนหุ้นสูงสุดต่อสมาชิก และวางแผนเรื่องของผลตอบแทนที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ซึ่งรายได้ของสหกรณ์ และสหกรณ์สามารถจ่ายปันผลต่อสมาชิกกลับคืนได้ โดยไม่กระทบต่อฐานะทางการเงินของสหกรณ์

1.2 รายได้เป็นแหล่งเงินได้ของสหกรณ์ ประกอบไปด้วยรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ รายได้จากการรับเงินฝากจากธนาคาร หรือผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งก่อนที่จะเกิดรายได้สหกรณ์ต้องวางแผนที่จะนำเงินทุนไปลงทุนในส่วนต่างๆ อย่างเหมาะสม และได้ผลตอบแทนที่มากที่สุด เพื่อเป็นการเฉลี่ยคืนสู่สมาชิก

1.3 สหกรณ์ควรมีมาตรการหรือการควบคุมจำนวนเงินที่เหมาะสมเพื่อเป็นการจำกัดการเกิดต้นทุน และทางสหกรณ์ต้องมีนโยบายหรือวิธีการบริหารจัดการเงินทุนในส่วนนี้เพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับสหกรณ์

1.4 ทางสหกรณ์ออมทรัพย์มีความสามารถรับมือกับสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ไม่มีการคาดการณ์มาก่อน ซึ่งผลกระทบหลักอยู่ที่หน่วยงานต้นสังกัดโดยได้รับผลกระทบในเรื่องรายได้ของหน่วยงานนั้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อสมาชิก โดยทางสหกรณ์ต้องออกนโยบายในการช่วยเหลือสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการชำระค่าหุ้นรายเดือน หรือการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับสหกรณ์ เพื่อเป็นการลดภาระให้กับสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาผลกระทบของโควิดก่อนและหลังด้วยข้อมูลที่มีระยะเวลาอย่างน้อย 3-5 ปี ก่อนและหลังเกิดสถานการณ์การระบาดโควิด-19

2.2 เพิ่มเติมจากปัจจัยในวิจัยนี้ อาทิเช่น ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบใหญ่ทั้งหน่วยงานต้นสังกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ของหน่วยงานนั้น

2.3 เพิ่มกลุ่มตัวอย่างในสหกรณ์ภายใต้หน่วยงานในอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และไม่ได้รับผลกระทบต่อรายได้ของหน่วยงานอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2563). *สารสนเทศน่ารู้ทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2563*. กรุงเทพฯ: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- กองเศรษฐกิจการbin. (2563). *รายงานสภาวะอุตสาหกรรมการบินของประเทศไทย พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายส่งเสริมอุตสาหกรรมการบิน สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย
- เฉลิมพร อภิชนาพงศ์. (2545). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์ (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชนาภา บุพโพ, อารังศักดิ์ เสวตเลข และ ณัฐวุฒิ คุ้มมนเขียวชัย. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการกู้เงินของสมาชิกออมทรัพย์วังเดิม จำกัด. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 7(1), 420-432.
- ดิณณ์ จงเจริญในธรรม. (2562). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกำไรของสหกรณ์เครดิตยูเนียนไทย. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 "GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2019"* 15 พฤศจิกายน 2552 (น. 557-564). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มนตรี พิริยะกุล. (2557). Panel data analysis. *วารสารรามคำแหง สาขาวิทยาสาสตร์และเทคโนโลยี*, 30(2), 41-54.

อภิญญาณ บังเกิดสุข. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อกำไรสุทธิของสหกรณ์ในจังหวัดจันทบุรี. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

Katchova A. (2013). *Panel data*. Retrieved 1 October 2022. from <https://sites.google.com/site/econometricsacademy/econometrics-models/panel-data-models>.